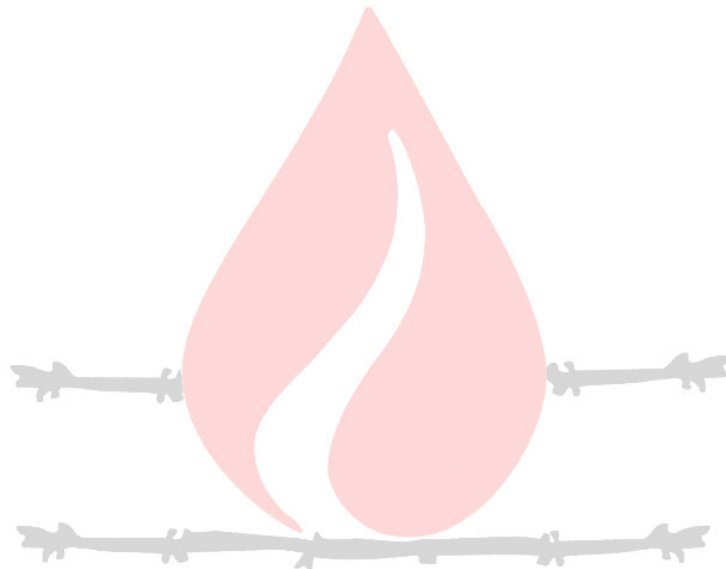

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

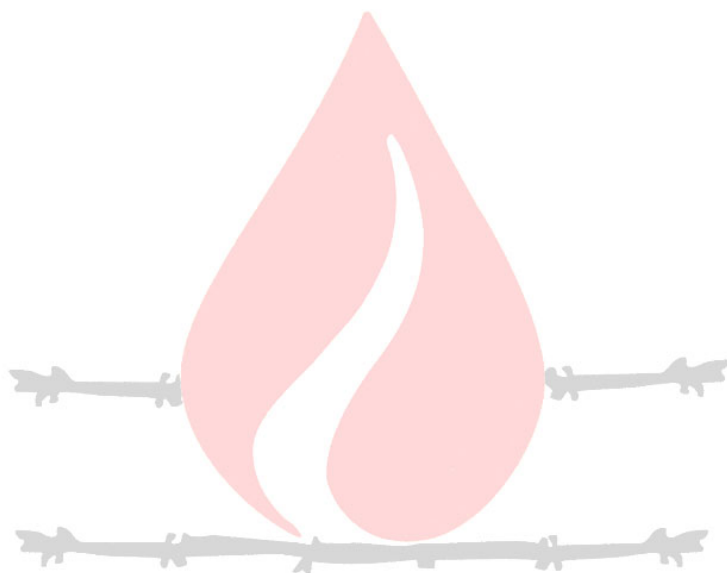

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

شهریور و مهر ۱۳۹۷
۹۷۰۷۰۵۰

نگاهی به کارنامه حقوق بشری آمریکا، کانادا، فرانسه و انگلیس (۱۲)

گزارش راهبردی ۹۷/۵۰

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

در این گزارش تحولات مربوط به موارد نقض حقوق بشر در کشورهای ایالات متحده آمریکا، کانادا، فرانسه و انگلیس، در شهریور و مهرماه ۱۳۹۷، بر اساس مقالات، گزارش‌ها، بیانیه‌ها و اخبار آشکار به دست‌آمده از سازمان‌های حقوق بشری مردم‌نهاد و بین‌المللی و رسانه‌های گروهی^۱ مورد بررسی قرار گرفته است. محورهای مهم این بررسی به صورت خلاصه به شرح زیر است:

*ایالات متحده آمریکا

۱- انتشار گزارش از سوی شبکه خبری سی.بی.اس، در روز چهارشنبه ۴ مهرماه ۱۳۹۷، در خصوص ابراز نگرانی نهادهای حقوق بشری و امدادرسان درباره سخنرانی داندل ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، در هفتاد و سومین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، شامل محورهای زیر:

(الف) اشاره به بخشی از اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا در سازمان ملل، مبنی بر اتخاذ رویکردی سرسختانه در رابطه با کمک‌های خارجی ایالات متحده و اعطای این گونه کمک‌ها، تنها به سازمان‌های دوست آمریکا - نهادهایی که به این کشور احترام می‌گذارند؛

(ب) اشاره به اظهارات پیتر مورر^۲، رئیس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ^۳، مبنی بر قرار گرفتن داندل ترامپ در جایگاه سخنرانی در چندملیتی‌ترین نهاد جهان، تنها برای مورد انتقاد و سرزنش قرار دادن این نهاد و القای منفی‌گرایی به آن؛

Organization for Defending Victims
of Violence

^۱ سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا (The Hill)؛ سازمان عفو بین‌الملل (Amnesty International)؛ دیده‌بان حقوق بشر (Human Rights Watch)؛ شبکه خبری سی.ان.ان (CNN)؛ خبرگزاری اسوشیتدپرس (Associated Press)؛ شبکه خبری سی.تی.وی نیوز (CTV News)؛ روزنامه ایندپندنت (The Independent)؛ شبکه خبری صدای آمریکا (VOA News)؛ شبکه خبری سی.بی.اس (CBS News)؛ سایت گلوبال نیوز (Global News)؛ روزنامه گاردین (The Guardian)؛ سایت خبری - تحلیلی واشنگتن فری بیکن (Washington Free Beacon) و سایت خبری - تحلیلی میدل ایست آی (Middle East Eye).

^۲Peter Maurer

^۳International Committee of the Red Cross (ICRC)

ج) اشاره به اظهارات مارگارت هوانگ؛ مدیر سازمان عفو بین‌الملل در آمریکا، مبنی بر تداوم یافتن حملات دانلد ترامپ به حقوق بشر، نه تنها در کشور خود، بلکه در درون ساختار سازمان ملل و تأکید بر تداوم یافتن رد معیارهای بین‌المللی از سوی دولت آمریکا، به مثابه نمایی از استثناءگرایی این کشور و پشت کردن بی‌رحمانه آن به پناهندگان، همچنین تهدید کردن نهادهای بین‌المللی به قطع کامل کمک‌های آمریکا به این سازمان‌ها، بر اساس میزان احترام گذاردن آن‌ها به رئیس‌جمهوری آن، به جای مبنا قرار دادن نیاز مبرم این نهادها به کمک‌های بشردوستانه؛

د) اشاره به اظهارات ریچارد دیکر؛ مدیر برنامه عدالت بین‌المللی در دیده‌بان حقوق بشر، مبنی بر تهدیدهای دانلد ترامپ علیه دیوان کیفری بین‌المللی^۶ و برشمردن آن، به منزله موسیقی گوش‌نوازی برای رهبران مستبد و جنایتکاران جنگی و

ه) تأکید بر ابراز نگرانی این مسئولان حقوق بشری در خصوص

- وضعیت ناگوار و بحران بشری در سوریه، یمن، لیبی، خاورمیانه و عراق، همچنین مصیبت‌های مسلمانان روهینگایی گریخته از میانمار و تأثیر این بحران‌ها بر نسل‌های آتی، از جمله تأثیر نگران‌کننده و دردناک جنگ بر کودکان سوری؛

- به فراموشی سپردن منازعات جاری در لیبی، در میان گروه‌های متعدد مسلح و تنها تمرکز کردن جامعه بین‌المللی بر ایفاء نقش آن به عنوان، محل گذار مهاجران آفریقایی برای رسیدن به کشورهای اروپایی و

- رو به وخامت گذاردن بحران بشری در یمن، با توجه به نیاز ۲۲ میلیون نفر از مردم این کشور (سه‌چهارم جمعیت آن) به کمک‌های اضطراری و مواجهه بودن دو تن از هر ۳ نفر یمنی با عدم امنیت غذایی^۷؛

^۴ Margaret Huang

^۵ Richard Dicker

^۶ International Criminal Court (ICC)

^۷ گزارش شبکه خبری سی.بی.اس. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.cbsnews.com/news/human-rights-and-humanitarian-aid-groups-alarmed-by-donald-trumps-un-address/>

۲- انتشار گزارش توسط سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا، در روز دوشنبه ۲ مهرماه ۱۳۹۷، در خصوص ارسال نامه از سوی سازمان عفو بین‌الملل در آمریکا، به مجلس سنا، درباره انتخاب برت گونا؛ نامزد پیشنهادی داندل ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده، برای تصدی کرسی خالی دیوان عالی این کشور، مبنی بر

الف) نگارش نامه از سوی مارگارت هوانگ؛ مدیر سازمان عفو بین‌الملل در آمریکا، به نمایندگان مجلس سنا و درخواست از آن‌ها جهت رد صلاحیت برت گونا، برای تصدی سمت قاضی دیوان عالی ایالات متحده؛^{۱۰} به دلیل «ایفای نقش احتمالی» وی در زمینه نقض حقوق بشر و اعمال شکنجه در این کشور، پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱؛

ب) تأکید خانم هوانگ بر لزوم متوقف ساختن روند تأیید صلاحیت گونا در کمیته امور قضایی، تا زمان علنی شدن اطلاعات بیشتر جهت روشن ساختن نقش احتمالی وی، در رابطه با اقدامات مزبور؛^{۱۱} گفتنی است که سازمان عفو بین‌الملل، از مدت‌ها پیش خواستار علنی شدن اطلاعات یا اسناد محرمانه، در رابطه با اعمال شکنجه، ناپدیدشدگی اجباری و یا هرگونه رفتار بی‌رحمانه، تحقیرآمیز و غیرانسانی یا ارتکاب به موارد نقض حقوق بشر توسط آمریکا، پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ شده بود؛^{۱۲}

^{۱۰}Brett Kavanaugh

^{۱۱}Margaret Huang

^{۱۰} لازم به ذکر است که دیوان عالی آمریکا مرجع نهایی رسیدگی به دعاوی حقوقی است. این دیوان ۹ قاضی دارد. که با پیشنهاد رئیس‌جمهور ایالات متحده و تأیید مجلس سنا انتخاب می‌شوند و می‌توانند مادام‌العمر قاضی دیوان بمانند. اگرچه قضات دیوان عالی نباید داری جانب‌داری‌های سیاسی باشند، اما آراء هر یک از آن‌ها، از تمایل به یکی از دو جناح عمده سیاسی در آمریکا حکایت دارد.

^{۱۱} این در حالی است که با گذشت نزدیک به سه ماه از اعلام برت گونا، به‌عنوان نامزد سمت قاضی دیوان عالی آمریکا، موضوع تأیید صلاحیت او در سنای آمریکا تحت الشعاع جنجال‌ها در زمینه اقدامات ادعایی غیراخلاقی او قرار گرفته است.

^{۱۲} سوابق در گزارش‌های پیشین:

- صدور بیانیه از سوی نیکول آستین- هیلری، مدیر برنامه آمریکا در دیده‌بان حقوق بشر، در روز دوشنبه ۱۸ تیرماه ۱۳۹۷، در خصوص انتخاب برت گونا، قاضی ۵۳ ساله، دستیار سابق کاخ سفید در دوران ریاست جمهوری جورج بوش و قاضی دادگاه تجدید نظر فدرال در واشنگتن دی.سی، از سال ۲۰۰۶ تاکنون، برای تصدی یک کرسی خالی در دیوان عالی آمریکا، مبنی بر حائز اهمیت بودن این انتخاب با توجه به نقش اساسی آن در تعیین پایبندی دیوان عالی آمریکا به موازین مهم حقوق بشری برای بسیاری شهروندان آمریکایی، از جمله حق تصمیم‌گیری زنان در زمینه سلامت فردی خود، رعایت مساوات برای افراد همجنسگرا، دوجنسگرا و تراجنسیتی و حق زندگی در محیطی آزاد از تبعیض‌های

ج) اشاره به ارسال نامه از سوی چند سناتور دموکرات کنگره آمریکا، شامل دایان فاین‌استیان،^{۱۳} پتریک لی‌هی^{۱۴} و ریچارد دوربن^{۱۵}؛ در ماه اوت سال جاری میلادی، مبنی بر درخواست برای انتشار علنی اسناد مرتبط با دست داشتن احتمالی کونا در اعمال شکنجه و بازجویی از افراد، با توجه به اعتقاد آن‌ها به ایفاء نقش فعال او در زمینه مقابله با تروریسم، در دولت جورج دبلیو. بوش، به‌رغم دعاوی انکارآمیز وی در این خصوص^{۱۶}؛

د) انتشار گزارش از سوی شبکه خبری سی.بی.اس، در روز چهارشنبه ۴ مهرماه ۱۳۹۷، مبنی بر درخواست نیکل-آستین هیلری^{۱۷}، مدیر برنامه آمریکا در دیده‌بان حقوق بشر، در خصوص متوقف ساختن روند رأی‌گیری انتخاب برت کونا جهت تصدی سمت قاضی دیوان عالی کشور، با توجه به متهم شدن وی از سوی برخی شاهدان به ارتکاب به تعرض جنسی^{۱۸}؛

۳- انتشار گزارش از سوی سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا و شبکه خبری صدای آمریکا، در روز شنبه ۳۱ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص برنامه دولت آمریکا برای محدود کردن تعداد افراد حائز صلاحیت برای دریافت گرین‌کارت، یا اجازه اقامت دائم در ایالات متحده، با محورهای زیر:

نژادپرستانه و تأکید بر لزوم انجام بررسی‌های موشکافانه در خصوص سوابق این قاضی از سوی سناتورهای کنگره و تحت فشار قرار دادن وی در زمینه ضمانت‌های حقوق بشری مبتنی بر تصمیمات دیوان عالی.

^{۱۳} Dianne Feinstein

^{۱۴} Patrick Leahy

^{۱۵} Richard Durbin

^{۱۶} گزارش سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا، به نقل از سازمان عفو بین‌الملل. قابل بازیابی در لینک:

<https://thehill.com/homenews/senate/408114-amnesty-international-calls-to-halt-kavanaugh-nomination>

^{۱۷} Nicole Austin-Hillery

^{۱۸} گزارش شبکه خبری سی.بی.اس. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.cbsnews.com/news/brett-kavanaugh-accusations-human-rights-watch-response-today-2018-09-26/>

^{۱۹} گفتنی است که باوجود رأی کمیته قضایی سنا، در روز جمعه ۶ شهریورماه ۱۳۹۷، مبنی بر تأیید صلاحیت برت کونا، جمهوری‌خواهان با درخواست جف فلیک،^{۱۹} سناتور ایالت آریزونا، که تحقیقات محدود و حداکثر یک هفته‌ای پلیس فدرال آمریکا (اف.بی.آی) را پیش از رأی‌گیری نهایی در صحن سنا درخواست کرده بود، موافقت کرده‌اند و داندل ترامپ، نیز دستور ورود اف.بی.آی به ماجرا را صادر کرده است.

الف) اعلام مقررات پیشنهادی جدید از سوی وزارت امنیت داخلی^{۲۰} آمریکا، تحت عنوان «غیرقابل پذیرش، به دلیل برخورداری از هزینه‌های دولتی»^{۲۱} مبنی بر اعطاء اختیارات لازم به مقامات و مأموران مهاجرتی برای رد درخواست متقاضیان کارت اقامت دائم این کشور، به دلیل استفاده آن‌ها از کمک‌های دولتی، مانند بیمه درمانی، کوپن غذا، کمک هزینه مسکن و دیگر خدمات اجتماعی^{۲۲}

ب) اشاره به هدف اعلامی وزارت امنیت داخلی، از ارائه این دستورالعمل‌های پیشنهادی، مبنی بر لزوم برخورداری متقاضیان ورود به ایالات متحده و اقامت در کشور از پشتوانه مالی کافی برای گذران زندگی به‌طور مستقل و بدون نیاز به کمک دولت: گفتنی است که مقررات جدید در صورت اجرایی شدن می‌توانند اعطای، اقامت دائم به ۳۸۲ هزار نفر در سال را با مشکل مواجه کنند؛

ج) اشاره به قرار گرفتن میلیون مهاجر فقیر در ایالات متحده بر سر دوراهی انتخاب میان دریافت کمک‌های دولتی و یا کسب مجوز اقامت دائم در این کشور و؛

د) لازم به ذکر است که این پیشنهاد ۴۴۷ صفحه‌ای که در وب سایت وزارت امنیت داخلی آمریکا منتشر شده است، به‌منظور کسب آرای عمومی، ظرف چند هفته آینده در «فدرال رجیستر» ثبت خواهد شد و مردم می‌توانند در یک دوره ۶۰ روزه، نظرات خود را درباره آن ابراز کنند^{۲۳}

^{۲۰} Department of Homeland Security (DHS)

^{۲۱} "Inadmissibility on Public Charge Grounds"

^{۲۲} گفتنی است که قوانین فدرال ایالات متحده پیشتر نیز متقاضیان اقامت دائم را ملزم می‌کرد تا توانایی و استقلال مالی خود را اثبات کنند. با این حال، در دستورالعمل جدید، جزئیات و شرایط بیشتری لحاظ شده که با اعمال آن‌ها، تقاضای برخی از متقاضیان اقامت دائم، می‌تواند رد شود.

^{۲۳} تحول مرتبط در گزارش‌های پیشین:

– انتشار گزارش از سوی نشریه نیویورکر، در روز جمعه ۱۹ مردادماه ۱۳۹۷، در خصوص تصمیم دولت دانلد ترامپ به تغییر قوانین تابعیت (یا شهروندی آمریکا Citizenship)، در راستای کاهش دادن تعداد مهاجران در انتظار دریافت تابعیت این کشور، مبنی بر

الف) سلب صلاحیت از مهاجران، در صورت استفاده قانونی آن‌ها از کمک‌ها و مزایای عمومی، برای دریافت شهروندی آمریکا: ایجاد آشفتگی و سردرگمی در زمینه وضعیت بسیاری از مهاجران مقیم ایالات متحده و توسعه یافتن محدوده مفهوم «کمک‌های عمومی»، ازجمله در برگرفتن بیمه خدمات درمانی اوباما و یا بیمه سلامت کودکان؛

ب) تأکید بر غیرمنصفانه بودن اعمال این تغییرات در قانون مزبور، با توجه به عهدشکنی دولت در اعطاء تابعیت به مهاجران قانونی، به‌رغم برخورداری آن‌ها از پتانسیل لازم برای کسب امتیاز شهروندی بر اساس قوانین این کشور و همچنین پرداخت منظم مالیات از سوی آن‌ها؛

ج) تأکید بر زیر سؤال بردن تمامی ارزش‌های اخلاقی و اعتقادی بنیادین آمریکا، مبنی بر ثمربخش بودن برخوردار شدن تمامی افراد جامعه از خدمات عمومی مناسب، برای ایجاد جامعه‌ای سالم و مرفه و همچنین اتخاذ یکی از قابل توجه‌ترین اقدامات در راستای حذف سیاسی مهاجران

۴- انتشار گزارش از سوی شبکه خبری سی.ان.ان، در روز چهارشنبه ۲۸ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص اذعان دولت ایالات متحده آمریکا به عدم اطلاع از وضعیت نزدیک به ۱۵۰۰ کودک مهاجر، با نکات محوری زیر:

(الف) ناکارآمدی دولت داندل ترامپ برای تعیین موقعیت مکانی حدود ۱۵۰۰ کودک مهاجر فاقد مدارک قانونی، به مدت بیش از ۳ ماه در سال جاری میلادی: گفتنی است که این اتفاق برای دومین بار متوالی در سال ۲۰۱۸ روی داده است و مقامات دولت آمریکا اذعان داشته‌اند که اطلاعی از وضعیت کودکان مهاجر آزاد شده از بازداشتگاه‌های این کشور، در ماه‌های اخیر، ندارند؛

(ب) اشاره به افشاء شدن این یافته‌ها از سوی گروهی دوحزبی از سناتورهای کنگره آمریکا، پس از انجام تحقیقات و بررسی‌های لازم در این خصوص؛

(ج) اشاره به لزوم به شمار نیاموردن این کودکان به عنوان «افراد گمشده»، با توجه به امکان موفق نشدن دستگاه‌های مربوطه در وزارت بهداشت و درمان آمریکا، به تماس حاصل کردن با این کودکان، والدین یا سرپرست‌های آن‌ها و یا تلاش خانواده‌های این کودکان، برای اجتناب ورزیدن از مواجه شدن با مقامات دولتی، به دلیل عدم برخورداری از مدارک قانونی، همچنین تأکید بر لزوم در نظر داشتن خطر افتادن این دسته از کودکان در دام قاچاقچیان و یا دیگر گروه‌های تبهکار؛

(د) اشاره به نتایج انتشار یافته از سوی کمیته فرعی تحقیقات سنای آمریکا در این خصوص، مبنی بر موفق نشدن مسئولان وزارت بهداشت و درمان در تماس حاصل کردن با ۱۴۸۸ کودک از ۱۱۲۵۴ کودک آزاد شده از بازداشت، از ماه آوریل تا ۳۰ ژوئن سال جاری میلادی (به عبارت دیگر حدود ۱۳

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

از نظام حکومتی آمریکا: گفتنی است که تفاوت افراد دارای اقامت دائم و حق شهروندی در عرصه حقوق سیاسی آن‌ها متبلور می‌شود؛ مهاجرانی که تنها دارای مجوز اقامت دائم هستند از هرگونه حق سیاسی، اعم از حق رأی، حق نامزد شدن برای کسب مقام سیاسی، حق مشارکت در نافرمانی‌های شهروندی و در حقیقت حق هرگونه اعتراض محروم هستند؛ این در حالی است که هرگونه نقض قانون از سوی این افراد نیز می‌تواند به اخراج آن‌ها از خاک ایالات متحده منجر شود و

(د) اشاره به درگیری وسواس گونه داندل ترامپ با موضوع تأثیرگذاری آراء غیرقانونی میلیون‌ها مهاجر خیالی بر محرومیت وی از کسب پیروزی اکثریت آراء مردم در سال ۲۰۱۶ و برشمردن اجرای این تغییرات در قانون تابعیت، به مثابه آشکارترین نمونه مقابله داندل ترامپ با پدیده مهاجرت و در حقیقت با دموکراسی.

^{۲۴}. گزارش‌های سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا و شبکه خبری صدای آمریکا. قابل بازیابی در لینک‌های:

<https://thehill.com/policy/407939-dhs-proposes-new-rule-to-ensure-immigrant-self-sufficiency>

<https://ir.voanews.com/a/us-immigration-public-benefits-receivers/4583563.html>

درصد از کودکان)، همچنین فرار کردن ۲۵ کودک از بزرگسالان و سرپرست‌های تعیین‌شده برای آنها: گفتنی است که آمار ارائه‌شده از سوی کمیته مزبور در سال گذشته نیز تقریباً مشابه اعداد و ارقام سال جاری بوده است – بی‌اطلاعی از وضعیت ۱۴۷۵ کودک از میان ۷۶۳۵ تماس حاصل شده با آنها، از ماه اکتبر تا دسامبر (به عبارت دیگر حدود ۱۹ درصد)؛

ه) خاطرنشان کردن ورود غیرقانونی و بدون سرپرست این کودکان به خاک آمریکا، قرار گرفتن آنها تحت نظارت و بازرسی وزارت بهداشت و درمان و آزاد شدنشان، تنها در صورت پیدا شدن والدین و یا تعیین سرپرست جدید از سوی مقامات مسئول برای آنها، همچنین برخورداری آنها از حق ارائه درخواست‌های حقوقی لازم برای تداوم بخشیدن اقامتشان در ایالات متحده و

و) اشاره به اقدامات برخی از قانون‌گذاران کنگره آمریکا برای پیشنهاد دادن قانونی در این زمینه، مبنی بر مسئول شناخته شدن دولت در قبال سرنوشت این کودکان، حتی پس از آزادی از بازداشت، به‌منظور حمایت به عمل آوردن از آنها در برابر گروه‌های قاچاقچی و تبهکار و یا قرار گرفتن آنها در معرض هرگونه سوءاستفاده، همچنین فراهم آوردن شرایط لازم برای این کودکان جهت پیمودن فرآیندهای حقوقی مهاجرتی.^{۲۵}

*کانادا

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

۱- انتشار گزارش از سوی سایت خبری – تحلیلی واشنگتن فری بیکن، در روز یکشنبه ۸ مهرماه ۱۳۹۷، در خصوص مورد انتقاد قرار گرفتن شدید نخست‌وزیر کانادا از سوی جوامع بومی این کشور، به دلیل جامه عمل نپوشاندن به تعهدات خود در زمینه حقوق حاکمیتی این قبائل، مبنی بر:

^{۲۵}. گزارش شبکه خبری سی.ان.ان. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.cnn.com/2018/09/19/politics/undocumented-immigrant-children-not-located-detention-released/index.html>

الف) خاطرنشان کردن سخنان جاستین ترودو، در سال ۲۰۱۷، مبنی بر عذرخواهی «مفصل و بسیار احساساتی» وی از جوامع بومی کانادا و تأکید وی بر فرارسیدن زمان لازم برای به رسمیت شناختن تاریخ واقعی کانادا، با تمامی معایب و نواقص آن؛

ب) اشاره به اظهارات مردمان جوامع بومی کانادا، مبنی بر ناامید شدن آن‌ها از ایجاد هرگونه تغییر در روابط خود با نخست‌وزیری و دولت کانادا، با گذشت یک سال از عذرخواهی وی از این بخش از جامعه؛

ج) اشاره به انتشار فیلمی از اظهارات جاستین ترودو، خطاب به فدراسیون ملل بومی خودمختار^{۲۶}، مبنی بر ابراز نارضایتی وی در خصوص تعداد زیاد رؤسای قبایل مایل به سخنرانی در یک نشست و قطع کردن سخنان آن‌ها از سوی وی، همچنین اشاره به خصومت جاری میان یک قاضی مستقر در ایالت اونتاریو و ملل بومی کانادا بر سر پرونده کن هیل^{۲۷}، یکی از تجار ثروتمند بومی کانادا و تلاش وی برای برگزار کردن مراحل دادرسی دعاوی خانوادگی او در دادگاه‌های قبیله‌ای تا دادگاه‌های دولت این کشور و؛

د) اشاره به اظهارات یکی از فعالان و مدافعان حقوق بومیان مبنی بر قول جاستین ترودو برای اصلاح و ترمیم روابط میان دولت کانادا و جوامع بومی این کشور و تأکید بر شکسته شدن این عهد در موارد متعدد، از جمله کوتاه کردن زمان ملاقات‌های خود با رهبران این جوامع – که پس از طی مسافت‌ها و صرف ساعات طولانی نزد وی آمده‌اند – و یا سپردن پرونده‌های دعاوی بومی به دیوان عالی اونتاریو، برخورداری از قضات بی‌توجه به فرهنگ این ملل و ممانعت به عمل آوردن از بررسی این موارد در دادگاه‌های قبیله‌ای و به عبارت دیگر به شمار آوردن جوامع بومی، به عنوان بازیچه و ابزار سیاسی^{۲۸}؛

Organization for Defending Victims
of Violence

۲- انتشار گزارش از سوی سایت گلوبال نیوز، در روز چهارشنبه ۴ مهرماه ۱۳۹۷، در خصوص احتمال نقض حقوق بشر از سوی دولت کانادا، به دلیل استفاده از هوش مصنوعی در مقوله مهاجرت، مبنی بر

^{۲۶}Federation of Sovereign Indigenous Nations

^{۲۷}Ken Hill

^{۲۸}گزارش سایت خبری – تحلیلی واشنگتن فری بیکن. قابل بازیابی در لینک:

https://freebeacon.com/politics/trudeau-under-fire-from-canadas-indigenous-community/?utm_source=Freedom+Mail&utm_campaign=e7b002abf7-EMAIL_CAMPAIGN_2018_10_01_03_52_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_b5e6e0e9ea-e7b002abf7-۶۶۹۶۶۰۹

الف) انجام پژوهش از سوی آزمایشگاه شهروندی دانشگاه تورنتو^۹ و هشدار آن در خصوص تمایل دولت فدرال کانادا به بهره‌گیری از هوش مصنوعی در فرآیند بررسی پرونده‌های مهاجرتی و احتمال ارتکاب آن به اعمال تبعیض و نقض حریم شخصی و حقوق بشر؛

ب) اشاره به احتمال منجر شدن استفاده از این فناوری به پیامدهای ناگوار برای متقاضیان مهاجر و پناهجو در کانادا، به دلیل به‌کارگیری سامانه‌های خودکار تصمیم‌گیری در بررسی تقاضانامه‌های مهاجرتی و امکان‌پذیر بودن وقوع خطا و یا بروز فرضیات نادرست از سوی این سامانه؛

ج) تأکید بر توصیه‌های نویسندگان این گزارش مبنی بر لزوم نشان دادن شفافیت بیشتر و ارائه گزارش‌های متعددتر جهت آگاه کردن عموم جامعه و ضرورت اتخاذ سازوکارهای نظارتی در خصوص چگونگی استفاده دولت از هوش مصنوعی و تحلیل‌های پیش‌گویانه برای انجام خودکار بررسی‌های مربوط به پرونده‌های مهاجران و یا درخواست‌کنندگان روادید؛

د) اشاره به ابراز تمایل دولت کانادا در ماه آوریل سال جاری میلادی برای استفاده آزمایشی از این فناوری‌ها برای برخی از جنبه‌های قانون مهاجرت، ازجمله بررسی تقاضانامه‌های بشردوستانه و ارزیابی مخاطرات پیش از بازگرداندن و یا اخراج پناهجویان و مهاجران، با توجه به تجارب به دست‌آمده از بررسی آزمایشی پرونده‌های تقاضای روادید از چین و هند به کمک این فناوری، عمدتاً در زمینه تنظیم تقاضاها و جدا کردن درخواست‌های استاندارد از پرونده‌های پیچیده؛

ه) تأکید بر حائز اهمیت بودن این مقوله‌ها با توجه به متکی بودن بسیاری از افراد آسیب‌پذیر و گریخته از خشونت و جنگ، به آنها، به‌مثابه آخرین پناهگاه برای کسب موفقیت در اقامت یافتن در کانادا و از این رو، لزوم به شمار آوردن این گروه، به‌منزله آخرین گروه قرار داده شده در معرض این آزمایشات فنی، بدون در اختیار داشتن سازوکارهای نظارتی ویژه و؛

و) ابراز امیدواری محققان این پژوهش در خصوص اجرایی کردن توصیه‌های آنها در خصوص چگونگی بهره‌مندی از این گونه فناوری‌ها در حوزه مهاجرت و پناهجویی و درخواست برای تعیین یک

^۹University of Toronto's Citizen Lab

^{۱۲}Pre-removal Risk Assessments

نهاد مستقل نظارتی جهت مورد نظارت و بررسی قرار دادن سامانه‌های تصمیم‌گیری مبتنی بر هوش مصنوعی.^{۳۱}

*انگلیس

۱- انتشار گزارش از سوی روزنامه گاردین، در روز پنج‌شنبه ۵ مهرماه ۱۳۹۷، در خصوص تلاش نهادهای حقوق بشری در راستای به چالش کشیدن دولت بریتانیا در زمینه استفاده از کودکان به‌عنوان جاسوس، مبنی بر:

الف) اقدام «نهاد حقوقی فقط برای کودکان»^{۳۲} به جذب سرمایه و کمک‌های مردمی لازم، جهت ارائه درخواست حقوقی به وزارت کشور انگلیس و مورد پرسش قرار دادن دولت این کشور، در خصوص بهره‌برداری از کودکان به‌مثابه مخبران اطلاعاتی، با توجه به ناسازگار بودن این راهکار با کنوانسیون حقوق کودکان سازمان ملل و مخالفت بسیاری از سیاستمداران و گروه‌های حقوق بشری با آن^{۳۳}؛

^{۳۱}. گزارش سایت گلوبال نیوز. قابل بازیابی در لینک:

<https://globalnews.ca/news/4487724/canada-artificial-intelligence-human-rights/>

^{۳۲}Just for Kids Law

^{۳۳}. سوابق در گزارش‌های پیشین:

۱- گزارش شبکه خبری الجزیره، در روز جمعه ۲۹ تیرماه ۱۳۹۷، در خصوص استفاده مأموران اجرای قانون در انگلیس از کودکان، به‌منزله مأموران مخفی و مخبران اطلاعاتی در کمک به عملیات پلیس، مبنی بر:

الف) انتشار گزارشی جدید از سوی مجلس اعیان انگلیس، در روز پنج‌شنبه ۲۱ تیرماه ۱۳۹۷، در زمینه به‌کارگیری کودکان، به‌منزله جاسوس و مأمور مخفی در عملیات مخفیانه پلیسی و امنیتی؛

ب) تهیه این گزارش از سوی پارلمان انگلیس، پس از مرور پیش‌نویس لایحه جدید دولت برای افزایش دادن زمان به‌کارگیری نوجوانان و کودکان زیر ۱۸ سال، به‌عنوان منابع اطلاعاتی انسانی مخفیانه، از یک ماه به چهار ماه؛

ج) ابراز نگرانی برخی از نمایندگان در خصوص پایین بودن سن این مأموران و جامه عمل پوشاندن به این درخواست: امکان قرار گرفتن این کودکان و نوجوانان در معرض مخاطرات فزاینده و تحت تأثیر قرار گرفتن سلامت جسمی و روانی آن‌ها؛

د) ابراز نگرانی شدید دیده‌بان حقوق بشر انگلیس در خصوص پیشنهادات ارائه شده از سوی مقامات وزارت کشور و دیگر نهادهای قانونی و امنیتی و گسترش بخشیدن حیطه زمانی و حوزه فعالیت این کودکان، به‌مثابه مخبران اطلاعاتی، با توجه به؛

- لزوم اولویت بخشیدن به تحقق منافع، رفاه، آسایش و سلامت کودکان در چنین شرایطی، بر اساس قوانین حقوق بشری داخلی و بین‌المللی؛

- اشاره به غیرقابل تصور بودن مورد توجه قرار داد منافع و رفاه کودکان، در زمان به‌کارگیری آن‌ها به‌عنوان مأموران مخفی پلیس؛

ب) خاطرنشان کردن برخورداری نیروهای پلیس و نهادهای اطلاعاتی از چهارچوبی قانونی برای استفاده از کودکان جاسوس - منابع مخفی اطلاعاتی انسانی نوجوان - از سال ۲۰۰۰ میلادی تاکنون و مورد توجه قرار گرفتن بیشتر این مقوله، در ماه ژوئیه سال جاری میلادی، به دلیل ابراز نگرانی برخی از نمایندگان پارلمان بریتانیا، پس از درخواست وزرای دولت برای افزایش دادن قدرت این مأموران مخفی، به کمک تصویب قانونی دیگر در این زمینه؛

ج) اشاره به اظهارات بن والس؛^۳ وزیر امنیت انگلستان، مبنی بر توانایی این کودکان و نوجوانان در فراهم آوردن اطلاعات منحصر به فرد در زمینه پرونده‌های تبهکاری، تروریسم و یا بهره‌برداری جنسی از کودکان و در عین حال اذعان به عدم اطلاع از تعداد کودکان به کار گرفته شده، به عنوان جاسوس؛

د) اشاره به ابراز نگرانی مدافعان حقوق کودکان در خصوص مشارکت دادن کودکان در فعالیت‌های مخفیانه مربوط به جرائم واقعی، بدون در نظر گرفتن منافع، آرامش و رفاه و سلامت آن‌ها و؛

ه) تأکید بر لزوم تغییر یافتن دستور کار وزارت کشور در این خصوص، جهت حصول اطمینان از استفاده از کودکان، به عنوان مخبران اطلاعاتی و مأمور ویژه، تنها در شرایط بسیار استثنایی و خاص و با استفاده از ضمانت‌های لازم جهت حمایت و حفاظت از نوجوانان و کودکان زیر ۱۸ سال؛^۳

- تأکید بر وجود تناقض فاحش میان استفاده از کودکان به مثابه، مخبران اطلاعاتی و الزامات حفاظتی نهادهای دولتی: لزوم مراجعه به دستورالعمل‌های سازمان‌های دولتی مبنی بر ممانعت به عمل آوردن از قرار دادن کودکان در معرض جرم و جنایت و نه مداخله دادن بیشتر آن‌ها در این فعالیت‌های پرخطر.

۲- انتشار گزارش از سوی سایت پارلمان بریتانیا، در روز جمعه ۲۶ مردادماه ۱۳۹۷، در خصوص درخواست ریاست کمیته مشترک حقوق بشر پارلمان از وزیر امنیت و جرائم اقتصادی بریتانیا، مبنی بر ارائه جزئیات بیشتر در مورد چگونگی استفاده از کودکان و نوجوانان، به منزله مأموران مخفی و مخبران اطلاعاتی در کمک به عملیات پلیس، با توجه به ارائه لایحه‌ای از سوی دولت برای افزایش دادن زمان به کارگیری نوجوانان و کودکان زیر ۱۸ سال، به عنوان منابع اطلاعاتی انسانی مخفیانه، از یک ماه به چهار ماه، در تیرماه سال جاری: تأکید بر لزوم ارائه جزئیات بیشتر در زمینه چگونگی پابندی این وزارتخانه به بند سوم کنوانسیون حقوق کودکان سازمان ملل، تعداد مقامات دولتی استفاده‌کننده از این برنامه، تعداد نوجوانان به کار گرفته شده توسط این قانون و منطق ارائه شده از سوی وزارت کشور برای افزایش دادن مدت زمان این مسئولیت.

۳: Ben Wallace

۳۰. گزارش روزنامه گاردین. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/sep/27/child-spies-judicial-review-sought-to-challenge-government>

۲- انتشار گزارش از سوی روزنامه ایندپندنت، در روز دوشنبه ۲۶ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص هشدار حقوقدانان انگلیسی در رابطه با تناقض متمم جدید قانون مبارزه با تروریسم با قوانین بنیادین حقوقی، مبنی بر؛

الف) برخوردار شدن نیروی پلیس از قدرت به تأخیر انداختن دستیابی مظنونان تروریستی به وکیل، بر اساس متمم جدید پیشنهادی دولت برای قانون «لایحه ضد تروریسم و امنیت مرزها»^{۳۶}، علاوه بر موارد استثناء گذشته^{۳۷}؛

ب) اشاره به پیشنهادات دولت بریتانیا در این خصوص، مبنی بر زندانی کردن افراد وارد شده به مناطق ممنوعه تعیین شده توسط قانون، در خارج از کشور و تلقی نمودن بازدید از سایت‌های اینترنتی مربوط به تبلیغات تروریستی، به مثابه جرم، همچنین به بحث گذاشته شدن این موارد در مجلس اعیان انگلیس در ماه آینده میلادی؛

ج) اشاره به ابراز نگرانی کانون حقوقی انگلیس و ولز^{۳۸}، مبنی بر به مخاطره افتادن حقوق قانونی شهروندان، در صورت به تصویب رسیدن این متمم‌ها توسط پارلمان بریتانیا، با توجه به حق مظنونان، به‌ویژه مظنونان جرائم جدی، از برخورداری از مشاوره حقوقی محرمانه و مغایرت داشتن اقدام مقامات به مورد بازجویی قرار دادن آن‌ها به مدت یک ساعت، پیش از برخوردار شدنشان از مشاوره حقوقی، با موازین و معیارهای معمول عدالت؛

د) اشاره به اظهارات مقامات وزارت کشور، مبنی بر ضرورت برخوردار شدن مأموران پلیس از اختیارات لازم در زمینه مورد پرسش قرار دادن افراد مظنون، به‌ویژه در بنادر و مناطق مرزی انگلستان، به‌منظور آگاهی یافتن از هرگونه مخاطره یا تهدید احتمالی آن‌ها برای امنیت ملی و با توجه به مواجهه بودن مداوم بریتانیا با فعالیت‌های متخاصمانه؛

^{۳۶}Counter-Terrorism and Border Security Bill

^{۳۷} لازم به ذکر است که بر اساس این قانون مأموران پلیس می‌توانند در موارد خاص، پیش از دسترسی مظنونان به وکیل و یا مشاور حقوقی، آن‌ها را مورد بازجویی قرار دهند، از جمله در مواردی که هرگونه به تعویق انداختن بازپرسی، روند پرونده را تحت تأثیر قرار می‌دهد، در شرایطی که مشاوره حقوقی مزبور منافع عمومی را به خطر افکند، در مواقعی که این مشاوره موجب آگاه شدن مظنونان دیگر شده و موجبات گریز آن‌ها را فراهم آورد و یا در زمانی که مأمور ارشد قانون تشخیص دهد که ملاقات فرد مظنون با وکیل خود باید در نزد مأمور انجام گیرد.

^{۳۸}Law Society of England and Wales

ه) اشاره به ابراز نگرانی نمایندگان پارلمان، برخی از مقامات دولت و سازمان ملل در خصوص بُعد دیگر این متمم، مبنی بر مجرم شناختن هرگونه دسترسی به تبلیغات تروریستی اینترنتی و یا مشاهده آن، با توجه به عدم لحاظ شدن شفافیت لازم در این خصوص و برشمردن آن به مثابه مداخله‌ای توجیه‌ناپذیر در حق شهروندان بر دریافت آزاد اطلاعات و؛

و) اشاره به متهم شدن دولت بریتانیا از سوی گزارشگر ویژه سازمان ملل، به گمراه شدن در حوزه حق حریم شخصی و حرکت کردن به سوی جرم به شمار آوردن اندیشه و تفکر شهروندان یا «بزه فکری».^{۴۹}

*فرانسه

۱- انتشار گزارش از سوی شبکه خبری سی. تی وی نیوز، به نقل از خبرگزاری اسوشیتدپرس، در روز جمعه ۶ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص مواجهه بودن یک کارمند از هر چهار کارمند فرانسوی با تبعیض در محل کار خود؛ محورهای این گزارش عبارتند از:

الف) انجام مطالعه پژوهشی توسط دیده‌بان حقوق بشر دولت فرانسه با همکاری سازمان بین‌المللی کار^{۵۰} و انتشار نتایج آن در روز پنج‌شنبه ۵ شهریورماه ۱۳۹۷، مبنی بر مواجهه بودن کارمندان فرانسوی (یک نفر از هر ۴ نفر)، چه در بخش‌های خصوصی و چه دولتی، با انواع تبعیض‌ها در محل کار، از جمله تبعیض نژادی، جنسی، مذهبی و جنسیتی و یا تبعیض و برخوردهای مناسب، به دلیل رنگ پوست، بیماری و یا ناتوانی؛

ب) اشاره به تلاش برای کم‌اهمیت جلوه دادن اعمال این‌گونه تبعیض‌ها در محل کار، به‌ویژه با توجیه کردن آن، به‌عنوان طنز و مزاح؛

^{۴۹} اصطلاح به کار برده شده توسط جورج اورول در کتاب «۱۹۸۴»: Thought Crime

^{۵۰} گزارش روزنامه ایندپندنت. قابل بازیابی در لینک: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/terror-laws-uk-counter-border-security-bill-legal-rights-solicitors-human-rights-a8542096.html>

^{۵۱} International Labour Organization (ILO)

ج) اشاره به برخی از آمار و ارقام ارائه شده در این مطالعه، مبنی بر برخورداری ۵۴ درصد از زنان رنگین پوست ۱۸ تا ۴۴ سال از تجربه روبه‌رو شدن با گفتارها و رفتارهای تبعیض‌آمیز، همچنین مواجه شدن ۴۰ درصد از مردان دوجنسیتی یا همجنس‌گرا با این‌گونه گفتمان‌ها و کردارها و؛
د) اشاره به مبنا قرار گرفتن داده‌های به دست‌آمده از ۵۱۱۷ نفر برای انجام این پژوهش؛^{۴۲}

۲- انتشار گزارش از سوی سازمان عفو بین‌الملل و دیده‌بان حقوق بشر، در روزهای سه‌شنبه ۳ و پنج‌شنبه ۵ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص متهم شدن یک امدادرسان فرانسوی به ارتکاب جرم، به دلیل انتشار پیامی در شبکه اجتماعی توییتر؛ نکات محوری مطرح شده در این گزارش به شرح زیر است:

الف) محکوم شدن لوئن توروندل؛^{۴۳} مدافع و فعال حقوق بشر فرانسوی و عضو گروه «پناهگاه مهاجران»؛^{۴۴} به جرم «افتراء»، به دلیل توثیق کردن تصویر یک مأمور پلیس در حالت ایستاده بالای سر یکی از پناهندگان اخراج شده از اردوگاه غیررسمی کله؛^{۴۵} (واقع در مرز انگلیس)، به‌صورت سیستماتیک، در ماه ژانویه سال جاری میلادی؛ این تصویر نشان می‌دهد که مأمور پلیس در حالی بالای سر این پناهجو ایستاده که وی بر روی کیسه خواب خود نشسته و مأمور مورد نظر در صدد گرفتن روانداز این پناهجو برای دومین بار متوالی، در سرمای زمستان است؛

ب) اشاره به اظهارات نیکلا کرمیر؛^{۴۶} مدیر برنامه سازمان عفو بین‌الملل در فرانسه مبنی بر، شرم‌آور بودن این تصمیم، به دلیل رقم زدن مبنایی خطرناک برای مقابله دولت با تمامی افراد در حال تلاش جهت مستندسازی بهره‌گیری نامتناسب مأموران پلیس از زور در اردوگاه کله و دیگر نقاط کشور، گذاردن تأثیری دلسردکننده بر فعالیت‌های مدافعان حقوق مهاجران و قرار دادن مهاجران و پناهجویان در معرض موقعیتی ناامن‌تر و مخاطره‌آمیزتر؛

^{۴۲}. گزارش شبکه خبری سی. تی وی نیوز، به نقل از خبرگزاری اسوشیتدپرس. قابل بازیابی در لینک:

[https://www.ctvnews.ca/world/one-in-four-french-employees-face-discrimination-in-the-workplace-](https://www.ctvnews.ca/world/one-in-four-french-employees-face-discrimination-in-the-workplace-1.4113200)

۱.۴۱۱۳۲۰۰

؛^{۴۳} Loan Torondel

؛^{۴۴} L'Auberge des Migrants

؛^{۴۵} Calais

؛^{۴۶} Nicolas Krameyer

ج) تأکید وی بر قرار گرفتن امداد رسانیان داوطلب کمک به مهاجران و پناهجویان بی خانمان، در مناطق شمالی فرانسه، در معرض آزار و اذیت و ارباب و تهدید، پس از تعطیلی این اردوگاه در سال ۲۰۱۶؛

د) تأکید این مسئول سازمان عفو بین الملل بر در تناقض بودن حق آزادی بیان با قوانین مبتنی بر تلقی کردن افتراء به مثابه جرم - قوانینی که انتقاد مشروع و قانونی از مقامات دولتی را ممنوع اعلام می کند - و لزوم متوقف ساختن روند آزار و اذیت مدافعان حقوق بشری از سوی مقامات حکومتی و؛

ه) اشاره به مطلع بودن سازمان عفو بین الملل از گزارش های متعدد، مبنی بر سوء رفتار نیروهای پلیس با مهاجران و پناهجویان در این منطقه و مدافعان و حامیان حقوق آنها: لازم به ذکر است که این مدافع حقوق بشر فرانسوی درخواست تجدید نظر برای حکم صادر شده را ارائه داده است.^{۴۷}

*انگلیس و فرانسه و دیگر کشورهای اروپایی

- انتشار گزارش از سوی سایت خبری - تحلیلی میدل ایست آی، در روز پنجشنبه ۵ شهریورماه ۱۳۹۷، در خصوص قرار داشتن روزمره مسلمانان کشورهای اروپایی در معرض خصومت؛ نکات طرح شده عبارتند از:

الف) انجام پژوهشی گسترده توسط پژوهشگران و کارشناسان اروپایی به مدیریت دانشگاه لیدز در انگلستان و همکاری سازمان های مردم نهاد و فعالان مدنی، در مورد ۸ کشور اروپایی، از جمله انگلیس، فرانسه و آلمان، بلژیک، جمهوری چک، یونان، مجارستان و پرتغال، مبنی بر رو به وخامت گذاردن و شدت یافتن اسلام هراسی در این جوامع و مواجهه بودن مسلمانان با خصومت های مداوم در بسیاری از سطوح زندگی روزمره شان و با هدف شناسایی پیش ران های معضل اسلام هراسی؛

^{۴۷}. گزارش های سازمان عفو بین الملل و دیده بان حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک های:

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/09/france-criminal-conviction-for-a-tweet-will-have-chilling-effect-on-migrant-rights-defenders/>

<https://www.hrw.org/news/2018/09/27/france-aid-worker-convicted-tweet>

ب) اشاره به گردهم آمدن محققان، پژوهشگران، اساتید دانشگاه و سیاست‌گذاران اروپایی در پارلمان اروپا، در روز چهارشنبه ۴ مهرماه ۱۳۹۷، جهت اتخاذ ابزار و سازوکاری به‌منظور مقابله با اسلام‌هراسی در سراسر این قاره - عاملی برای مسموم کردن جوامع اروپایی و ایجاد مانع بر سر راه نزدیکی و روابط این جوامع با یکدیگر؛

ج) اشاره به شدت یافتن میزان اسلام‌هراسی در سراسر قاره اروپا، در دهه گذشته، با توجه به خیزش جنبش‌ها و حرکت‌های راست‌گرایانه و مهاجرت‌ستیز در بسیاری از کشورهای این منطقه، تداوم یافتن مبارزه با تروریسم در داخل و خارج از مرزهای اروپا و همچنین پررنگ‌تر شدن بحران پناهجویی: ازجمله تشبیه زنان مسلمان نقاب‌دار به جعبه‌های پستی، توسط بوریس جانسون، وزیر خارجه سابق بریتانیا، تشبیه کردن ظاهر یک دانشجوی محجبه ظاهر شده در تلویزیون فرانسه، به میمون توسط یکی از نشریه‌های طنز این کشور و یا انتشار خبرهایی در رسانه‌های آلمان در خصوص تجاوز به پناهجویان و ایجاد رعب و وحشت در میان آن‌ها؛

د) برشمردن «عادی‌سازی» مسلمانان، به‌مثابه مهم‌ترین راه مقابله با اسلام‌هراسی در این کشورها، به عبارت دیگر تلاش برای به تصویر کشیدن زندگی و آمال و آرزوهای مسلمانان و مشابه بودن آن‌ها با دیگر اقشار جامعه؛

ه) اشاره به نارسایی‌ها و نواقص نظام حقوقی کشورهای اروپایی جهت ایفاء نقش در این زمینه، ازجمله تعامل محدود قانون حقوق بشر اروپا با اقدامات حقوقی انجام شده در راستای مبارزه با معضل اسلام‌هراسی، در هریک از این کشورهای اروپایی، سرسختی دادگاه حقوق بشر اروپا در زمینه صدور حکم در خصوص موارد اسلام‌هراسی، به عبارت دیگر گذاردن بار سنگین اثبات برخورداری از حق آزادی دین و مذهب بر عهده شاکیان پرونده و

و) استقبال از برخی تلاش‌های مجمع پارلمانی شورای اروپا، ازجمله تصویب برخی قطعنامه‌های غیر الزام‌آور، در زمینه تبیین و تحلیل اسلام‌هراسی.^{۴۸}

^{۴۸}. گزارش سایت خبری - تحلیلی میدل ایست آی. قابل بازیابی در لینک: